

SELETUSKIRI

„Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad ning riigi õigusabi osutamisega kaasnevate kulude hüvitamise ulatus ja kord“, muudetud Eesti Advokatuuri juhatuse 14. juuni 2012. a otsusega, kohta.

1. Sissejuhatus

„Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad ning riigi õigusabi osutamisega kaasnevate kulude hüvitamise ulatus ja kord“ (edaspidi *tasude ja kulude kord*) sätestab riigi õigusabi osutamise eest makstavad tasumäärad ja kulude hüvitamise ulatuse.

2. Korra muutmise õiguslik alus ja eesmärk

Korda muudetakse riigi õigusabi seaduse (RT I 2004, 56, 403) § 21 lõike 3 alusel, mille kohaselt riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise korra ja tasumäärad ning riigi õigusabi osutamisega kaasnevate kulude hüvitamise ulatuse ja korra kehtestab advokatuuri juhatus igaks eelarveaastaks, arvestades riigieelarvest selleks eraldatud vahendite suurust ja riigi õigusabi eeldatavat mahtu. Advokatuuri juhatus võib eelarveaasta kestel riigi õigusabi eest makstava tasu arvestamise aluseid, maksmise korda ja tasumäärasid ning kulude hüvitamise ulatust ja korda muuta.

Korra muutmise eesmärk on viia korda sisse muudatused ja anda antud seletuskirjas tõlgendusi tasude ja kulude korrale, võttes aluseks Justiitsministeeriumi poolt 2011. aasta kohta läbiviidud tulemusauditis „Riigi õigusabi korralduse tulemuslikkus ning vahendite sihipärane kasutamine“ (edaspidi *tulemusaudit*) tehtud ettepanekuid. Täiendavalt on viidud tasude ja kulude korda sisse muudatused, mis on tingitud asjaolust, et tasude ja kulude korra 01.01.2012. a jõustunud redaktsiooni järgselt on advokatuuril esinenud probleeme riigi õigusabi osutaja nimetamiseks tsiviilasjades, eriti Ida-Virumaal. Kuivõrd advokatuuriseaduse § 64¹ lg 2 seab advokatuuri juhatusele kohustuse tagada riigi õigusabi katkematu korraldus ja osutamine ning riigi õigusabi mõistlik kättesaadavus, siis on muudatuste sisseviimine korras hädavajalik. Samuti on tasude ja kulude korras muudetud koefitsiendi 2,0 ja tasu suurendamise võimaluse kohaldamist muutmaks ühelt poolt riigi õigusabi tasustamist õiglasemaks, teiselt poolt efektiivsemaks. Juhatus peab oluliseks tasustada kõrgema määraga sisuliselt keerukat õigusteenu osutamist ja realselt tehtud tööd.

Advokatuuri juhatus on muudatusi tehes kohustatud silmas pidama riigieelarvest selleks eraldatud vahendite suurust ja riigi õigusabi eeldatavat mahtu, kehtestades tasumäärad ja kulude hüvitamise ulatuse arvestusega, et riigi õigusabi oleks tagatud 2012. aasta eelarveaasta lõpuni.

3. Tasu arvestamise alused ja tasumäärad

3.1. Menetlustoimingute ja muude toimingute tasustamine

Esmalt on tasukorras läbivalt eristatud menetlustoiminguid ja muid toiminguid. Menetlustoimingute all peetakse silmas neid toiminguid, mis on läbi viidud meneteleja juhtimisel ja protokollitud. Muude toimingute all peetakse silmas kaitsja ja kaitsealuse vahelisi nõupidamisi, kaitsja poolt kaitsealusele materjalide tutvustamist, kaitsja toiminguid tõendite kogumisel ja kaitsja poolt menetlusedokumentide koostamist.

Järjestikku toimunud menetlustoimingute ja ka muude toimingute, st vahetult eelnenud või järgnenud toimingute tasustamisel tuleb lähtuda neile realselt kulunud ajast, mitte tasustada iga toimingut iseseisvalt, võttes siiski arvesse asjaolu, et maksimaalne tasustatav summa kujuneb iga iseseisva toimingu tasu liitmisel, arvestades maksimaalmäärasid. Näiteks kui 3 toimingut tehakse 30 min jooksul, siis on tasu kõigi toimingute eest ühe pooltunni eest. Aga kui näiteks 3 toimingut tehakse 4 h jooksul – I toiming 1 h ja 45 min, II toiming 2 h ja III toiming 15 min, siis tuleb tasustamisel lähtuda põhimõttest, et ühegi toimingu eest ei tasustataks rohkem kui maksimaalmäär ette näeb, st tasu¹ on I ja II toimingu eest 48 eurot ning III toimingu eest 16 eurot, st tasu kujuneb $48 + 48 + 16 = 112$ eurot.

Lisaks on tasude ja kulude korras täpsustatud menetlustoimingute tasustamise aluseks võetavat ajakulu arvestust. Nii nähakse nende toimingute puhul, mis on läbi viidud menetleja juhtimisel ja protokollitud, st menetlustoimingutel, ette sarnane regulatsioon ajakulu arvestuses nagu kohtuistungitel osalemise eest. Tasu arvestamine menetlustoimingul osalemise eest toimub menetlusprotokollis märgitud alguse ja lõpu kellaaegade järgi ning lähima pooltunnini ümardamise põhimõttel.

Justiitsministeerium on tulemusauditis pööranud tähelepanu, et on tuvastatud juhtumeid, kus taotletud on tasu maksmist ka tasu ja kulude kindlaksmääramise tasutaotluse koostamise ja esitamise eest, kuid tasu ja kulude kord taolist tasu ette ei näe. Seega antud toiming tasustamisele ei kuulu. Samuti vajab tähelepanu pööramist asjaolu, et tasu ja kulude kord ei näe ette tasustamist riigi õigusabi infosüsteemist taotluste vastuvõtmise eest.

Lisaks on tulemusauditis tehtud ettepanek täpsustada tasu ja kulude korda või selle seletuskirja nii, et toimingud, mille eest kriminaalasja kohtueelses menetluses tasu välja mõistetakse, oleks täpsemalt/üldistel alustel määratletavad. Põhimõtted menetlustoimingute ja muude toimingute tasustamiseks kriminaalasja kohtueelses menetluses (tasude ja kulude korra p 14, 15, 27, 32) on toodud käesoleva seletuskirja lisa 2.

3.2. Koefitsiendi kohaldamine ja tasu suurendamine

Erikoefitsiendi kohaldamise osas ei ole muudatusi sisse viidud, kui kriminaalmenetluse esemeks on isikuvastaste süütegude hulka kuuluv esimese astme kuritegu. Muudatused puudutavad neid juhtumeid, kui kriminaalmenetluse esemeks on majandusalane süütegu. Muudatuse kohaselt on erikoefitsient eelduslikult 2,0 juhul, kui kriminaalmenetluse esemeks on majandusalane süütegu, kuid kohtul, uurimisasutusel ja prokuratuuril on õigus koefitsiendi vähendada kuni 1,0, kui kohtu, uurimisasutuse või prokuratuuri hinnangul ei ole tegemist töömahuka asjaga. Antud muudatus on tingitud soovist vähendada tasude ja kulude korrast tulenevaid ebaefektiivsusi tasude maksmisel ja vajadusest muuta korda õiglasemaks tasustamiseks kõrgema määraga sisuliselt keerukat õigusteenuse osutamist. Ebaefektiivsuste all peetakse silmas eelkõige neid juhtumeid, kus asi ei ole oma olemuselt keerukas. Näiteks on tuvastatud taolisi juhtumeid riigi õigusabi osutamisel KarS § 391 alusel kvalifitseeritava sigarettide salakaubaveo puhul. Üldjuhul on tegemist ühetüübiliste juhtumitega, mis lahendatakse enamjaolt mõne lihtmenetluse liigi raames, mistõttu ei näe juhatus sisulist õigustust nende eest kõrgemat tasu määrata. Tasukorra alusel jäetakse iga üksikjuhtumi puhul keerukuse hindamine kohtute, uurimisasutuste ja prokuratuuri pädevusse tulenevalt tegelikest tehiooludest, kaasuse keerukusest ja mahukusest.

¹ 01.07.2012. a seisuga

Kõnealusesse sättesse kohtueelses ja kohtuvälises menetluses osalemise tasu lisamise näol on tegemist tehnilise muudatusega, kuivõrd võimaldades tasu suurendamist üksnes kohtulikaks menetluseks ettevalmistamise tasu puhul, ei oleks olnud sättes eesmärgipärane anda tasu suurendamise pädevust lisaks kohtule ka uurimisasutustele ja prokuratuurile. Antud muudatus kannab õigusselguse eesmärki.

Samas peab juhatus vajalikuks tõsta tasu suurendamise võimaluse protsenti, kuivõrd erinevatel etappidel õigusteenuse osutamisel riigi õigusabi korras on seatud maksimaalmäärad, mis aga ei taga töömahukates asjades reaalse töö tasustamist, samuti ei ole seda taganud 50% suurendamise võimalus. Juhatus kutsub töömahukates asjades advokaate üles taotlema tasu suurendamist. Juhul kui reaalne töö on olnud mahukam, siis on õigustatud ka tasu suurem väljamõistmine kui vastava tasu maksimaalmäär ette näeb, kuid mitte rohkem kui 100%. Antud tasukorra muudatus peaks muutma tasustamist õiglasemaks ja täiendavalt soodustama kvaliteetse õigusabi osutamist.

3.3. Isiku esindaja tasu tsiviilasja kohtulikaks menetluseks ettevalmistamise eest

Piirmäärade kehtestamisel alates 01.01.2012. a tsiviilasjades lähtus advokatuuri juhatus sellest, et 2011. a kehtinud tasumäärade juures oli kriminaalasjadele kehtestatud maksimumpiirangud ning tulenevalt asjaolust, et märgatavalt oli kasvanud tsiviilasjade maht ja arvestades eelarveliste vahendite piiratust, kehtestati ka analoogselt piirmäärad tsiviilasjades, arvestades seejuures tsiviilasjade eripära. Arvestades advokaatide tagasisidet, pidas advokatuuri juhatus vajalikuks võtta tsiviilasjad täpsema vaatluse alla ja analüüsida neis toimunud/-vat arengut.

Analüüsi käigus ilmnes, et advokatuuril esineb igakuiselt probleeme advokaatide nimetamises tsiviilasjades. Kui keskmiselt esineb probleeme advokaatide nimetamisel 1,7% kõikidest taotlustest, siis problemaatilistest taotlustest moodustavad u 80% tsiviilasjad.

Juhatus, võttes arvesse ka advokaatide ettepanekuid, kuidas oleks võimalik tsiviilasju diferentseerida ja õiglasemalt tasustada, samas arvestades ka riigi eelarve eraldise suurust, tellimuste mahtu ja kriminaalasjade prioriteetsust lähtuvalt põhiõiguste aspektist, peab vajalikuks teha tasude ja tulude korras muudatusi, täpsemalt isiku esindaja tasus tsiviilasja kohtulikaks menetluseks ettevalmistamise eest.

Hagita asjades, v.a hooldusõiguse asjades, on piirmäär tasule tsiviilasja kohtulikaks menetluseks ettevalmistamise eest jätkuvalt 160 eurot ning juhul, kui asjas on toimunud kandumine üle teisest riigi õigusabi liigist, on maksimaalne piirmäär 64 eurot.

Maksimaalne tasumäär kohtulikaks menetluseks ettevalmistamise eest on viidud õigusabi osutamisel 320 eurole järgnevatel asjades:

1. hagimenetluses;
2. hagita asjades vanema õiguste määramisel lapse suhtes, muu hulgas vanemalt vanema õiguste äravõtmisel, ja lapsega suhtlemise korraldamisel (hooldusõiguse asjad).

Kui nimetatud asjades on eelnevalt osutatud riigi õigusabi seaduse § 4 lg 3 p 8 või § 4 lg 3 p 9 nimetatud õigusabi, on maksimaalmäär 224 eurot.

Antud erandid hagita asjades on sisse viidud tulenevalt advokaatidelt saadud tagasisidest, kuid juhatus ei välista täiendavate erandite lisamist, kui see on põhjendatud. Advokatuuri juhatus jätkab vastava analüüsiga.

3.4. Tasu õigusabi osutamise kohta jõudmiseks kulutatud aja eest

Vaadeldes probleemseid juhtumeid riigi õigusabi osutaja nimetamisel regioonipõhiselt, siis u 40%-l on tegemist Ida-Virumaa piirkonnaga (Jõhvi, Kohtla-Järve, Narva). Seega peab advokatuuri juhatus vajalikuks tuua üldreegli alt välja riigi õigusabi osutamise kohta jõudmiseks kulutatud aja eest tasu, st sõidutasu ei ole rohkem kui 20 eurot, olukorrad, kus riigi õigusabi osutamise asukohaks on Ida-Virumaa.

Samuti soovib advokatuuri juhatus siinkohal selgitada, mille alusel arvutada sõidu vahemaad nii tasu kindlaks määramisel õigusabi osutamise kohta kulutatud aja eest kui ka sõidukulu hüvitamiseks kulu kindlaksmääramisel. Eelduslikult tuleb arvestuslikuks vahemaaks võtta kilometraaž advokaadibüroo asukohast riigi õigusabi osutamise asukohta. Kuid see ei välista ka muid trajektoore, nt ümbersõitu tulenevalt teetöödest, õigusabi osutamist mitmes asukohas ühe sõidu raames jms. Sellisel juhul on tasu või hüvitatavate kulude kindlaksmääramise taotlemisel vajalik asjakohane põhjendus kilometraaži kujunemise osas. Juhul, kui ühe sõidu raames on õigusabi osutatud mitmes kohas, siis tasu taotlemisel õigusabi osutamise kohta jõudmiseks kulutatud aja eest tuleb aluseks võtta advokaadibüroost kaugeima õigusabi osutamise asukoht.

3.5. Sõidukulude hüvitamine

Juhatus peab vajalikuks suurendada tasude ja kulude korras sõidukulude hüvitamiseks ettenähtud hüvitist, seda esmalt seetõttu, et tõsta õigusabi kättesaadavust neis piirkondades, kus ei ole advokaadibüroosid või kus neid on liiga vähe riigi õigusabi tellimuste katmiseks, aga ka seetõttu, et teha esimesi samme tagamaks advokaatidele sarnane sõidukulude hüvitis nagu täna riik kompenseerib prokuröridele. Ka Justiitsministeeriumi arengukavas 2012-2015² on ette nähtud 2015. aastaks üheks indikaatoriks, et riigi õigusabi riigieelarveline eraldis on mõistlikus proportsioonis riiklikule süüdistusele kulutatavate summadega. Hetkel on advokaatidele hüvitatav kütusekulu 0,13 eurot läbitud kilomeetri kohta, samas kui prokuröridel on see 0,3 eurot läbitud kilomeetri kohta. Toodud kütusekulu hüvitise määrad ei ole ilmselgelt mõistlikus proportsioonis. Samas ei jätku 2012. aastaks eraldatud eelarvelistest vahenditest, et tõsta sõidukulu hüvitist 0,3-le eurole läbitud kilomeetri kohta, mistõttu tõstetakse seda tasude ja kulude korras 0,2-le eurole kilomeetri kohta. Juhatus jätkab analüüsimist ja teeb pingutusi, et 2013. aastaks eraldatavat eelarvelist eraldist suurendatakse sedavõrd, et oleks võimalik alates 01.01.2013. aasta tõsta kütusekulu hüvitise määrad advokaatidele samaväärseks prokuröridega. Taotlus selleks on Justiitsministeeriumile edastatud 26.03.2012. a.

Tulenevalt Justiitsministeeriumi tulemusauditis toodud ettepanekust on täpsustatud tasude ja kulude korda selles osas, et ka sõidule kulutatud hüvitis on vajalik jagada õigusabi saajate vahel juhul, kui sõidu raames on õigusabi osutatud ühes või mitmes asjas erinevatele isikutele.

Kilometraaži kujunemise osas sõidukulude hüvitamises vaata lisaks punktis 3.2. kirjutatud.

Ülevaade riigi õigusabi tasumääradest sisaldub tabeli kujul käesoleva seletuskirja lisas 1.

4. Korra jõustumine

Kord jõustub 1. juulil 2012. a.

Tallinnas, 12. juunil 2012. a.

²<http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=54324/Justiitsministeeriumi+arengukava+2012%26%238211%3B2015.pdf>

Lisa 1

Riigi õigusabi tasumäärad (ülevaatlik tabel)

Riigi õigusabi liik	Toiming	Kehtiv tasu kuni 30.06.2012 EUR	Kehtiv tasu kuni 30.06.2012 EUR	Tasu alates 01.07.2012 EUR	Mitte enam kui alates 01.07.2012 EUR
1. Määratud kaitse kriminaalmenetluses	Kriminaalasja kohtueelses menetluses osalemine	16 / 0,5h	48 ühe menetlus-toimingu kohta	16 / 0,5h	48 ühe menetlus-toimingu kohta
	Kriminaalasja kohtulikuks üldmenetluseks või apellatsiooni-, kassatsiooni- ja teistmismenetluse ettevalmistamine	16 / 0,5h	192	16 / 0,5h	192
	Kriminaalasja kohtulikuks lihtmenetluseks, v.a kokkuleppemenetlus eks ettevalmistamine	16 / 0,5h	64	16 / 0,5h	64
	Kriminaalasja kohtuliku üld- või lihtmenetluse istungil osalemine	16 / 0,5h		16 / 0,5h	
	Määruskaebuse esitamine	16 / 0,5h	96	16 / 0,5h	96
	Osalemine määruskaebuse läbivaatamisel	16 / 0,5h		16 / 0,5h	
	Kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamise seotud taotluste esitamine	16 / 0,5h	96	16 / 0,5h	96
	Kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamisel kohtus osalemine	16 / 0,5h		16 / 0,5h	
	2. Kannatanu või tsiviilkostja esindamine kriminaalasja	Kriminaalasja kohtueelses menetluses osalemine	16 / 0,5h	48 ühe menetlus-toimingu kohta	16 / 0,5h

kohtueelses menetluses ja kohtus	Kriminaalasja kohtulikuks üldmenetluseks ettevalmistamine	16 / 0,5h	192	16 / 0,5h	192
	Kriminaalasja kohtulikuks lihtmenetluseks ettevalmistamine	16 / 0,5h	64	16 / 0,5h	64
	Kriminaalasja kohtuliku üld- või lihtmenetluse istungil osalemine	16 / 0,5h	128	16 / 0,5h	128
3. Isiku kaitsmine väärteoasja kohtuvälises menetluses ja kohtus	Väärteoasja kohtuvälises menetluses osalemine	16 / 0,5h	48 ühe menetlus-toimingu kohta	16 / 0,5h	48 ühe menetlus-toimingu kohta
	Väärteoasja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamine	16 / 0,5h	192	16 / 0,5h	192
	Väärteoasja kohtulikus menetluses osalemine	16 / 0,5h	128	16 / 0,5h	128
4. Isiku esindamine tsiviilasja kohtuvälises menetluses ja kohtus	Tsiviilasja kohtuvälise menetlus	16 / 0,5h	128, õigusabi ülekandumisel 32	16 / 0,5h	128, õigusabi ülekandumisel 32
	Tsiviilasja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamine	16 / 0,5h	160, õigusabi ülekandumisel 64	16 / 0,5h	Hagita asjades üldjuhul 160, õigusabi ülekandumisel 64; hagimenetluses ja hagita hooldusõiguse asjades 320, õigusabi ülekandumisel 224
	Tsiviilasja kohtulikus menetluses osalemine	16 / 0,5h		16 / 0,5h	
5. Isiku esindamine halduskohtumene tluses	Halduskohtumene tluses kohtulikuks menetluseks ettevalmistamine	16 / 0,5h		16 / 0,5h	
	Halduskohtumene tluses kohtulikus	16 / 0,5h		16 / 0,5h	

	menetluses osalemine				
6. Isiku esindamine haldusmenetluses	Riigi õigusabi haldusmenetluses	16 / 0,5h		16 / 0,5h	
7. Isiku esindamine täitemenetluses	Riigi õigusabi täitemenetluses	16 / 0,5h		16 / 0,5h	
8. Õigusdokumendi koostamine	Õigusdokumendi koostamine, isiku õigusnõustamine või	16 / 0,5h	96	16 / 0,5h	96
9. Isiku muu õigusnõustamine või muu esindamine	muu esindamise teel riigi õigusabi osutamine	16 / 0,5h	96	16 / 0,5h	96
10. Isiku esindamine teistmismenetluses	Riigi õigusabi teistmismenetluses	16 / 0,5h		16 / 0,5h	

Tallinnas, 12. juuni 2012. a.

Lisa 2

Menetlustoimingute ja muude toimingute tasustamine kriminaalasja kohtueelses menetluses (tasude ja kulude korra p 14, 15, 27 ja 32)³

I Mõisted

Menetlustoiming – menetleja juhtimisel läbiviidud ja protokollitud toiming.

Muu toiming – kaitsja ja kaitsealuse vahelised nõupidamised, kaitsja poolt kaitsealusele materjalide tutvustamine, kaitsja toimingud tõendite kogumisel ning kaitsja poolt menetlusedokumentide koostamine.

II Üldised põhimõtted

Menetlustoimingute ja ka muude toimingute piiritlemisel üheks või mitmeks toiminguks tuleb lähtuda eelkõige⁴ asja sisulisest küljest, st näiteks kas toiming on läbi viidud erinevate kuriteoepisoodide, kvalifikatsioonide, subjektide vms suhtes.

Kriminaaltoimiku koopia vastuvõtmist ega sellest loobumist ei loeta tasustamisele kuuluvaks toiminguks.

Menetlusedokumentide koostamist ja selle esitamist menetlejale loetakse üheks toiminguks.

Menetlusedokumentidega (protokoll, määrus) tutvumist ei loeta tasustamisele kuuluvaks toiminguks.

Tasukorra mõistes ei loeta toiminguks ettevalmistamist eraldi toiminguks, mis kuulub tasustamisele. Ettevalmistus kohtumenetluseks tasustatakse vastavalt tasude ja kulude korra punktidele 16 ja 17.

Menetlustoimingule vahetult eelnevat või menetlustoimingu vaheajal toimuvat nõupidamist kaitsealusega, mille kestvus ei ületa 15 minutit, ei loeta tasustamisele kuuluvaks toiminguks.

III Kriminaalmenetluse käiku määravate menetlusotsuste vastuvõtmine ja vormistamine

1. Rehabiliteerimise eesmärgil kriminaalmenetluse jätkamise taotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 199 lg 3)

³ Antud lisa eesmärk on tuua välja näitlik loetelu iseseisvatest kohtueelse menetluse menetlustoimingutest, mille eest on ette nähtud tasu selleks, et läbi täpsemalt/ühtsetel alustel määratletud toimingute tagada ühetaoline praktika. Loetelus ühe punkti all toodud tegevused loetakse üheks toiminguks.

⁴ Erinevatest aegadest tingitud menetlustoimingute tasustamine on põhjendatud nt menetlustoimingute ärajäämisel kui sellest ei ole kaitsjale mõistliku aja jooksul ette teatatud.

2. Kriminaalmenetluse lõpetamiseks läbirääkimistel osalemine, seisukoha kujundamine ja nõusoleku andmine (KrMS § 202 lg 1, KrMS § 203 lg 1, KrMS § 203¹ lg 1, KrMS § 203² lg 1, KrMS § 205 lg 1, KrMS § 205²)
3. Kriminaalmenetluse lõpetamise taotluse lahendamisel osalemine (KrMS § 202 lg 4, KrMS § 203 lg 2, KrMS § 203¹ lg 2, KrMS § 203²)
4. Leebuse kohaldamise taotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 205¹ lg 1)
5. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse tutvustamine (KrMS § 206 lg 2)
6. Kriminaalasjade ühendamise ja eraldamise määruse tutvustamine (KrMS § 216 lg 6)

IV Tõendamine ja tõendite kogumine

1. Kahtlustuse esitamisel ja kahtlustatava ülekuulamisel osalemine (KrMS § 33 lg 2, KrMS § 34 lg 1 p 5, KrMS § 75)
2. Toimiku materjalidega tutvumine (KrMS § 47 lg 1 p 7)
3. Toimiku materjalide tutvustamine kaitsealusele (KrMS § 35 lg 2, KrMS § 224¹)
4. Taotluse koostamine ja esitamine kriminaalasjas tehtud salvestiste või asitõenditega tutvumiseks (KrMS § 224 lg 3, KrMS § 224 lg 7, KrMS § 224 lg 8)
5. Kaitsealusele õigusabi andmiseks dokumentide kogumine (KrMS § 47 lg 1 p 1)
6. Tõendite kogumine ja esitamine (KrMS § 34 lg 1 p 7, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 47 lg 1 p 2)
7. Süüdistatava ülekuulamisel osalemine (KrMS § 35 lg 2)
8. Osalemine eeluurimiskohtuniku juures tunnistaja ülekuulamisel (KrMS § 69¹ lg 5)
9. Vastastamisel osalemine (KrMS § 34 lg 1 p 5, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 77)
10. Ütluste seostamisel olustikuga osalemine (KrMS § 34 lg 1 p 5, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 79)
11. Äratundmiseks esitamisel osalemine (KrMS § 34 lg 1 p 5, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 81)
12. Osalemine vaatlusel, sh isiku läbivaatlusel (KrMS § 83)
13. Osalemine läbiotsimise läbiviimisel (KrMS § 91)
14. Osalemine uurimiseksperimendi läbiviimisel (KrMS § 93)
15. Võrdlusmaterjalide võtmisel ekspertiisiks osalemine (KrMS § 100)
16. Menetlustoimingu tingimuste, käigu ja tulemuste ning protokolliga avalduste tegemine (KrMS § 34 lg 1 p 9, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 47 lg 1 p 4)
17. Menetlustoimingu protokolliga tutvustamine (KrMS § 34 lg 1 p 9, KrMS § 35 lg 2)
18. Kohtumine kaitsealusega, sh nõustamine, konsultatsioon, vestlus, seisukoha kujundamine, menetlusliigi valik jne (KrMS § 34 lg 1 p 4, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 47 lg 1 p 8)

V Menetlustaotluste koostamine ja esitamine

1. Menetlusedokumendi koostamist ja selle menetlejale esitamist loetakse üheks toiminguks, sh taotluse koostamist ja esitamist (KrMS § 34 lg 1 p 8, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 47 lg 1 p 3, KrMS § 225), näiteks:
 - 1.1. Kaitsealuse ja kaitsja osalemisel tehtavate uurimistoimingute edasilükkamiseks taotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 46 lg 4)
 - 1.2. Taotluse koostamine ja esitamine kohtueelse menetluse/ eeluurimise täiendamiseks
 - 1.3. Tõendite kogumiseks taotluse koostamine ja esitamine
 - 1.4. Taotlus kuriteo ümberkvalifitseerimiseks

- 1.5. Taandamistaotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 50 lg 1, KrMS § 53 lg 1, KrMS § 55 lg 1, KrMS § 59 lg 3, KrMS § 97 lg 1, KrMS § 162 lg 2)
- 1.6. Ütluste deponeerimise taotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 69¹ lg 1)
- 1.7. Ekspertiisi korraldamise taotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 105)
2. Taotluse rahuldamata jätmise määruse tutvustamine (KrMS § 225 lg 3)
3. Võetud kaitsekohustusest loobumine (KrMS § 46)

VI Menetluskaebuste koostamine ja esitamine

1. Menetluskohandi koostamist ja selle menetlejale esitamist loetakse üheks toiminguks, näiteks menetlustoimingule kaebuse koostamine ja esitamine (KrMS § 34 lg 1 p 8, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 47 lg 1 p 2, KrMS § 228 lg 1)
2. Kaebusest loobumise avalduse koostamine ja esitamine (KrMS § 232)

VII Kriminaalmenetluse tagamine

Tökendid

1. Elukohast lahkumise keelu läbivaatamisel osalemine (KrMS § 128 lg 2)
2. Vahistamistaotlusega või vahistamise pikendamistaotlusega tutvumine (KrMS § 131 lg 1)
3. Vahistamistaotluse arutamisel kohtus osalemine (KrMS § 34 lg 1 p 6, KrMS § 35 lg 2, KrMS § 131 lg 3)
4. Kautsjoni taotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 135 lg 1)
5. Kautsjoni taotluse läbivaatamisel osalemine (KrMS § 135 lg 5)
6. Vahistatuse ja kautsjoni põhjendatuse kontrolltaotluse koostamine ja esitamine (KrMS § 137 lg 1)
7. Vahistatuse ja kautsjoni põhjendatuse kontrolltaotluse läbivaatamisel osalemine (KrMS § 137 lg 2)
8. Taotluse esitamine ja koostamine vahistamise asendamiseks elektroonilise valvega (KrMS § 137¹ lg 1)
9. Vahistatuse asendamiseks elektroonilise valvega taotluse lahendamisel osalemine (KrMS § 137¹ lg 4)
10. Kohtumääruste avaldamistel osalemine

Kriminaalmenetlust tagavad vahendid

1. Kahtlustatavana kinnipidamisel osalemine (KrMS § 34 lg 1 p 3)
2. Kahtlustatavana kinnipidamise asendamiseks nõusoleku andmine (taotluse koostamine ja esitamine) (KrMS § 219)
3. Ametist kõrvaldamise määruse tutvustamine (KrMS § 141 lg 2)
4. Ajutise lähenemiskeelu taotlusega tutvumine (KrMS § 141¹ lg 1)
5. Ajutise lähenemiskeelu läbivaatamisel osalemine (KrMS § 141¹ lg 3)
6. Taotluse koostamine ja esitamine ametist kõrvaldamise või ajutise lähenemiskeelu põhjendatuse kontrolliks või ajutise lähenemiskeelu tingimuste muutmiseks (KrMS § 141² lg 1)
7. Ametist kõrvaldamise või ajutise lähenemiskeelu põhjendatuse kontrollil või ajutise lähenemiskeelu tingimuste muutmisel osalemine (KrMS § 141² lg 2)

8. Ajutise lähenemiskeelu muutmise või tühistamise taotlusega tutvumine (KrMS § 141³ lg 1)
9. Ajutise lähenemiskeelu muutmise või tühistamise taotluse läbivaatamisel osalemine (KrMS § 141³ lg 2)
10. Konfikeerimistaotlusega tutvumine (KrMS § 403⁶ lg 2)
11. Konfikeerimistaotluse tutvustamine (KrMS § 403⁶ lg 2)
12. Konfikeerimistaotluse läbivaatamisel osalemine (KrMS § 403⁷ lg 2)
13. Väljaandmistaotlusega tutvumine (KrMS § 438)
14. Väljaandmisvahistamistaotlusega tutvumine (KrMS § 447)
15. Väljaandmisvahistamistaotluse läbivaatamisel osalemine (KrMS § 447)
16. Väljaandmisvahistamistaotluse pikendamise taotluse läbivaatamisel osalemine (KrMS § 447)
17. Väljaandmise õigusliku lubatavuse kohtulik kontrollimine (KrMS § 450 lg 3 p 3)
18. Väljaandmisotsusega tutvumine (KrMS § 452)
19. Loovutamishistamisel osalemine (KrMS § 499 lg 4)
20. Loovutamismenetluses osalemine (KrMS § 502 lg 3 p 3)

VIII LIHTMENETLUSED

Lühimenetlus

1. Taotluse koostamine ja esitamine lühimenetluse kohaldamiseks (KrMS § 233 lg 1)
2. Lühimenetluse kohaldamisega nõustumine (KrMS § 234 lg 3)

Kokkuleppemenetlus

1. Kokkuleppemenetluse kohaldamisega nõustumine (KrMS § 239 lg 2 p 2)
2. Taotluse koostamine ja esitamine kokkuleppemenetluse kohaldamiseks (KrMS § 242 lg 1)
3. Kokkuleppemenetluse läbirääkimistel osalemine (KrMS § 244 lg 1)
4. Kokkuleppe sõlmimine (KrMS § 245 lg 4)

Käskmenetlus

1. Käskmenetluse süüdistusaktiga tutvumine (KrMS § 252 lg 2)
2. Käskmenetluse süüdistusakti tutvustamine (KrMS § 252 lg 2)

Kiirmenetlus

1. Kiirmenetluse protokolliga koostamisel osalemine (KrMS § 256² lg 1)
2. Tutvumine süüdistusakti ja kriminaalasja materjalide koopiaga (KrMS § 256² lg 5)
3. Tutvumine kõigi kriminaalasja materjalidega (KrMS § 256² lg 6)

Tallinnas, 12. juuni 2012. a.